

**Planen mot
diskriminering och
kränkande
behandling**

**Elias Fries skola,
fritidshem samt
förskoleklass.**

Läsåret 19/20

Innehållsförteckning

1. Skolans vision samt rättigheter och skyldigheter

- Skolledning
- Personal
- Elev
- Förälder

2. Mål

3 Metoder för kartläggning

4 Utvärdering av föregående plans insatser

5 Förebyggande åtgärder

6 Främjande åtgärder

7. Fritidshemsverksamheten

8. Förskoleklassen

9. Rutiner vid kränkande behandling och diskriminering

10. Utvärdering av planen

Bilaga 1 Definition av kränkande behandling och diskriminering

Bilaga 2 Handlingsplan för trygghet och studiero

1. Skolans vision

På vår skola ska alla barn som vuxna känna sig trygga. Skolans miljö ska spegla en positiv syn på varandra. Ingen ska känna sig diskriminerad och kränkt, och vi ska acceptera varandras olikheter.

På skolan har vi nolltolerans mot diskriminering och mobbning.

Rättigheter och skyldigheter

Elias Fries skola arbetar aktivt med att motverka kränkande behandlingar och diskriminering. Det innebär att alla på skolan ska sträva efter följande:

- Vi behandlar alla som vi själva vill bli behandlade.
- Vi lyssnar på andra och varandra utan att avbryta.
- Vi följer skolans regler.
- Vi bryr oss om varandra.
- Vi låter alla få vara med.
- Vi accepterar inte kränkningar och diskriminering.
- Vi accepterar varandras olikheter.
- Vi hjälper varandra.
- Vi tar hänsyn till att olika individer har olika behov.
- Vi tar kontakt med skolpersonal/elevhälsoteam om vi ser/utsätts för diskriminering eller kränkande behandling.
- Vi har ett vårdat språk.

Skolledningen har:

det yttersta ansvaret för att planen mot diskriminering och kränkande behandling upprättas, efterlevs samt årligen utvärderas och revideras. Skolledningen ansvarar för att skolpersonalen kontinuerligt utbildas för att aktivt kunna arbeta mot kränkande behandling. Vidare ansvarar skolledningen för att all personal som rör sig på skolan får ta del av planen för diskriminering och kränkande behandling.

Personalen har:

ett ansvar att aktivt motverka alla former av kränkningar och diskriminering genom att hålla den aktuella planen levande. Vid kränkande behandling ska personalen vidta lämpliga åtgärder samt se till att händelsen dokumenteras.

Eleven har:

ett ansvar för att bidra till en god arbetsmiljö och till goda relationer med både personal och andra elever. Eleven ska ta del av skolans värdegrund och handla utifrån den. Som elev på skolan förutsätts man respektera andra och visa hänsyn och gott omdöme. Det är viktigt att man tänker på hur man är mot andra och hur andra kan uppfatta det man säger och gör.

Föräldrarna:

Om skola och hem tar klart avstånd från kränkande behandling får detta en positiv inverkan på barnen. Prata med barnen om mobbning. Är någon i klassen utsatt? Är någon ensam och utfryst? Ta kontakt med skolan om ditt barn berättar om mobbning. Vi kan alla hjälpas åt att skapa en skola där alla trivs och har det bra.

2. Mål

- Alla elever och alla vuxna på vår skola ska våga och tillåtas att vara sig själva oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion, eller annan trosuppfattning, könsidentitet och könsuttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionshinder.
- Ingen i verksamheten ska utsättas för diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling.
- Alla elever, personal och föräldrar ska känna till skolans rutiner – alltså våra regler för vad man gör om någon misstänks för att diskriminera, trakassera eller på annat sätt kränka någon annan.
- Alla ska ta ansvar för att direkt meddela skolpersonal eller rektor om man ser att någon kränks.
- Rektorn ska skyndsamt få reda på kränkningar och diskriminering och se till att skolan handlar så kränkningar eller trakasserier upphör.
- Att elevhälsoteamet är närvarande vid olika situationer i skolan ex lektioner, raster, ”VI-aktiviteter”

3. Metoder för kartläggning

Elevernas delaktighet:

- Klassråd
- Samtal i samband med värderingsövningar
- Elevrådsmöten
- Synpunkter som framkommer vid utvecklingssamtal
- Kartläggning via Husmodellen (material från DO <http://www.do.se/sv/Material/Husmodellen---skolan/>)
- Trygghetsvandring med elevrådet
- Trivselenkät varje termin

Föräldrars delaktighet

- Synpunkter som framkommer vid utvecklingssamtal och föräldramöten
- Möten med föräldrarådet

Skolpersonalens delaktighet

- Fortlöpande värdegrundsdiskussioner på arbetsplatsträffar
- Systematiskt kvalitetsarbete
- Dagliga observationer
- Dokumentation av kränkningar

Elevhälsans delaktighet

- Elevhälsamöten

Likabehandlingsgruppen

- Dokumenterade kränkningar analyseras.

4. Utvärdering av föregående plans insatser

Att lekredskapen finns redan när läsåret startar innebär att mycket bra lek kan starta från första rasten. Under exempelvis idrottslektioner använder man samarbetsövningar och lekar som är lätta att komma igång med, som inte kräver någon utrustning och där många barn kan vara med. Den vuxenstyrda leken påminner barnen om bra lekar där många kan vara med samtidigt samt främjar att barn med olika nationaliteter leker tillsammans.

Trivselenkäten som genomfördes innan höstlov och innan påsklov under läsåret visade generellt på en god trivsel på skolan i samtliga årskurser. Språkbruket behöver dock jobbas med. Det har tagits upp i elevråd, med personalen samt i klasserna.

Vilka blanketter som ska användas vid kränkningar samt tillbud påmindes personalen om på APT.

Elevhälsan har träffat respektive arbetslag ungefär var fjärde vecka. Det upplevs positivt bland pedagogerna. Det har varit negativt att personal från fritids som jobbar i klassen inte alltid har kunnat friläggas för att vara med på dessa möten.

Utvecklingssamtalen ger elever och föräldrar möjlighet att lyfta frågor som trivsel direkt till pedagogerna. De uppmanas även att höra av sig omgående till personalen vid uppkomna situationer.

De vi-aktiviteter som genomförts under läsåret har fungerat väl och uppfyllt sitt syfte att skapa gemenskap. Vissa aktiviteter har varit för hela skolan tillsammans, vissa för endast låg, respektive mellanstadiet.

5. Förebyggande åtgärder 2019/20

Redan vid läsårsstart 18/19 fanns bollar och hopprep till hands för alla klasser för att främja bra lek. På skolan är vuxna från varje hus ute varje rast.

Det kontinuerliga värdegrundsarbetet fortsätter på skolan. Tillsammansmaterielet används vissa lektioner.

Trivselenkäten används fortfarande och husmodellen används dessutom för att kartlägga otrygga områden/situationer.

På möte med all personal informeras om hur anmälan mot diskriminering och kränkande behandling görs i Drafit.

Elevhälsan träffar alla arbetslagen var sjätte vecka enligt ett rullande schema för att med sina professioner finnas tillgängliga för alla pedagoger. Under läsåret har elevhälsan också haft psykologen med 2-3 gånger per termin. I mån av möjlighet eftersträvas att fritidspersonalen är med när respektive arbetslag träffar elevhälsan. Respektive fritids har träff med elevhälsan två gånger per termin.

De regelbundet återkommande utvecklingssamtalen och föräldramöten ger föräldrarna möjlighet att personligen vara i kontakt med skolans personal och även trygghetsfrågor diskuteras.

De VI-aktiviteter som planeras syftar till gemenskap över klassgränserna och trygghet på skolan. Lågstadiets temadagar som innebär åldersblandade grupper och att barnen lär känna fler i personalen. De storsamlingar som regelbundet äger rum ger också glädje och gemenskap för eleverna på skolan.

6. Främjande åtgärder

Rektor ska:

- under läsåret förankra aktuella ärenden i likabehandlingsgruppen.
- verka för att skapa tryggare miljöer.
- se till att det planeras minst två ”VI-dagar” per år utöver julmarknaden.
- fortlöpande tillhandahålla aktuellt material och fortbildning.
- ansvara för att ny personal informeras om skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling.
- göra föräldrarådet delaktiga i skolans arbete med planen.
- ansvara för god vuxennärvaro på rasterna.

Skolpersonal ska:

- dokumentera kränkande behandling och diskriminering.
- informera elever om värdegrunden samt skolans plan mot kränkning och diskriminering.
- informera vårdnadshavare om planen.
- arbeta med värdegrundsfrågor i respektive grupp exempelvis med Lion’s quests materiel ”Tillsammans”.
- reagera och agerar när kränkning och diskriminering sker.
- vara lyhörd och arbeta utifrån att alla barn är allas ansvar.
- se över behovet av vuxenstyrda rastaktiviteter

Eleverna ska få förutsättningar att:

- ta kontakt med skolpersonal om de ser eller utsätts för diskriminering eller kränkande behandling.

Föräldrar ombedes:

- Ställa upp och samarbeta när det gäller hanteringen av eventuell förekomst av diskriminering och kränkande behandling.
- Ta kontakt med skolan om ni funderar på något. Vi kan bara förändra sådant som vi får kännedom om.
- Att som vuxna förmedla alla människors lika värde samt en positiv syn på lärandet till barn i er närhet.
- Medverka och samarbeta vid utvecklingssamtal, föräldramöte, föräldraråd.

Planerade Vi-aktiviteter under året:

1. Skoljoggen
2. Samarbetsdag mellan årskurserna (ex. VI-dag)
3. Friluftsdagar ex: skidor,skridskor, fotbollsturnering etc.
4. Skapande på skolgården ex . skapa bokstäver i rutor
5. Samarbetsdag i skolskogen/läroriket

7. Fritidshemsverksamheten

Verksamhetens mål är att ha en välfungerande och trygg verksamhet. Verksamheten strävar efter att arbeta med en god struktur och ha tydliga rutiner, där bemötandet gentemot barnen och personalen emellan ska vara positiv och de vuxna ska vara goda förebilder. I konflikter som uppstått upplever man att det handlar om att barnen inte respekterar varandra eller tar ansvar för att hjälpas åt.

Planerade aktiviteter/förändringar:

- I mån av tid anslå vad som händer på fritids vecka för vecka
- Regelbundna stormöten i barngruppen där demokratiprocessen övas
- Samarbetsövningar i gruppen planeras återupptas

Utvärdering

Planerade aktiviteter har genomförts under läsåret.

8. Förskoleklass

Verksamhetens mål är att alla ska bemötas med respekt och acceptans. Verksamheten ser sin grupp som mycket samspelta och trygga med varandra. Verksamheten vill bevara den goda andan och att man för detta måste jobba aktivt hela tiden.

Planerade aktiviteter/ förändringar:

- Se och samtala om programmet ”vänner” från UR

- Pedagogerna styr vem man går ihop med ex vid promenader
- Samling varje morgon med fasta sittplatser
- Vissa planerade och styrda rastaktiviteter.

Metoderna som pedagogerna ska arbeta efter för att kunna genomföra aktiviteterna är:

- Alltid minst två vuxna ute på skolgården när barnen är ute
- De vuxna i verksamheten ska vara goda förebilder, ge barnen konkreta upplevelser där de vuxna efterlever de grundläggande demokratiska värderingarna.
- De vuxna ska ordna pedagogiska situationer där barnen får jobba i grupper där sammansättningen av barn är en del av planeringen.

Utvärdering:

Varje morgon har vi samling där vi går igenom schemat för dagen och vem som inte är i skolan (sjuka/lediga). Alla har sin fasta plats och vet vem man sitter bredvid. När vi är ute styr de vuxna vem vi arbetar med eller går med

Rastaktiviteter finns det inte behov av i denna gruppen då de leker väldigt bra ihop.

Det finns alltid personal ute när barnen är ute och vi arbetar med att vara goda förebilder och jobbar aktivt för att hjälpa barnen till demokratiska och icke kränkande värderingar. Vi jobbar ofta med att dela in barnen i mindre samarbetsgrupper.

9. Rutiner vid kränkande behandling och diskriminering

Så här ska elev eller förälder göra för att anmäla en händelse av trakasseri, diskriminering eller kränkning

1. Kontakta en pedagog/rektor
2. Berörd vuxen på skolan har samtal med samtliga berörda så snart som möjligt samt dokumenterar samtalet i Draftit, KB process varvid rektor samt förvaltningen informeras.
3. Föräldrar till samtliga berörda kontaktas..
4. Uppföljningssamtal i de fall där det bedöms behövas.
5. Vid varje enskilt fall sker bedömningen av allvaret i kränkningen, vilka insatser som bör sättas in och huruvida anmälan till andra myndigheter bör göras.
6. Återrapportering till förvaltningen sker då ärendet avslutas.

Så här ska personal på skolan göra för att anmäla en händelse av trakasseri, diskriminering eller kränkning av elev/pedagog:

- 1) Personal anmäler till rektor genom Draftit, KB process.
- 2) Rektor anmäler till huvudmannen snarast.
- 3) Förvaltningschefen vidarereporterar anmälan till barn- och ungdomsnämnden vid nästkommande sammanträde och anmälan diarieförs.
- 4) Ärendet utreds på enheten. Alla insatser och all dokumentation, lagda som bilagor, förvaras i den utsatta elevens elevakt.
- 5) Rektor återrappporterar vid avslutat ärende till förvaltningschefen via Draftit.
- 6) Förvaltningsschefen vidarereporterar ärendets avslutning till barn- och ungdomsnämnden vid nästkommande sammanträde och återrappporteringen diarieförs.

10. Utvärdering av planen

Planen utvärderas i juni

Bilaga 1

Definitioner :

Kränkande behandling:

I skollagen 14 a kap. 3§ definieras kränkande behandling som:

Ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet. Lag (2008:571).

- Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde
- Kränkningar är ett uttryck för makt och förtryck
- Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera
- En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande
- Kränkningar utförs av och drabbar såväl barn som vuxna

En viktig utgångspunkt är den individuella upplevelsen och att den som uppger att han eller hon blivit kränkt, alltid måste tas på allvar.

Kränkande behandling kan ta sig olika uttryck, vara mer eller mindre uppenbar och förekomma i många olika sammanhang. Kränkningar kan vara:

- Fysiska (t.ex. att bli utsatt för slag eller knuffar)
- Verbala (t.ex. att bli hotad eller kallad hora, bög)
- Psykosociala (t.ex. att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning)
- Text – och bildburna (t.ex. klotter, brev, och lappar, i sociala medier)

Diskriminering:

Diskriminering definieras i Diskrimineringslagen 4 § och är ett övergripande begrepp för negativ behandling av individer eller grupper som leder till att de missgynnas utifrån olika diskrimineringsgrunder. Diskriminering används också som begrepp i fall där institutioner genom tex. strukturer och arbetssätt missgynnar personer utifrån diskrimineringsgrunderna. De diskrimineringsgrunderna som berör utbildning är:

- Kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionsnedsättning, könsidentitet eller uttryck, ålder

I diskrimineringslagens 4§ definieras också trakasserier som:

(...) ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna(...)

Varje incident av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling skall resultera i en reaktion från de vuxna i skolan.

Bilaga 2

Handlingsplan för trygghet och studiero på Elias Fries Läsåret 2019/2020

Det är viktigt att alla i skolan, såväl elever som personal, trivs i skolan och blir bemötta med respekt. Alla ska få en studiero som gör att man kan tillgodogöra sig undervisningen på ett bra sätt. På raster ska man känna sig trygg både i skolbyggnader och utomhus.

Den elev som har ett oacceptabelt beteende vill vi hjälpa att bryta detta. Här är också hemmet en viktig del i detta arbete. I skollagen står det att *”Arbete ska därför ske i samarbete med hemmen.”* *”För att skapa trygghet och studiero i skolan är vårdnadshavaren i högsta grad ansvarig för sitt barns beteende och en viktig samarbetspartner när konflikter ska lösas och/eller åtgärdas”*

Nedan beskrivs de åtgärder som Elias Fries skola vidtar för att markera vikten av trygghet och studiero på skolan. Åtgärderna bygger på skollagens kapitel 5 och följer den ordning som finns i detta kapitel. I varje ärende görs dock en individuell prövning vilken åtgärd som kan vara aktuell. Inga av dessa åtgärder kräver elevs eller vårdnadshavares samtycke. Utöver detta kan skolan i samarbete med vårdnadshavare gemensamt besluta om andra åtgärder för att en elev ska bryta ett negativt beteende.

Skollagen kapitel 5

§6 Rektorn eller en lärare får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra elevernas trygghet och studiero för att komma till rätta med elevs ordningsstörande uppträde.

Om en elev brister i sitt uppförande så att eleven själv eller andra drabbas, stökigt beteende och/eller kränkningar, ska undervisande lärare prata med eleven i fråga och informera eleven om vilka åtgärder som skolan kommer att vidta ifall elevens beteende inte förändras till det bättre. Läraren ska också informera vårdnadshavare om eventuella åtgärder som kan komma att vidtas.

Åtgärd 1

Utvisning från lektionssal § 7

Om en elev stör ordningen på lektionen och trots tillsägelse inte slutar, får lärare visa ut eleven för återstoden av lektionen. Det är skolan som har ansvaret för eleven även ifall eleven inte vistas i klassrummet.

Åtgärd 2

Beslut om kvarsittning § 8

Om en elev trots tillsägelser och varning om åtgärd inte förändrar sitt beteende kan lärare och/eller rektor besluta om att en elev ska stanna kvar en timme efter att skolans undervisning avslutats. Vårdnadshavare ska informeras.

Åtgärd 3

Beslut om utredning (§ 9)

Om en elev trots tillsägelser och varning om åtgärd inte förändrar sitt beteende eller gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse ska rektor se till att en utredning görs. Alla kränkningar och trakasserier anmäls till huvudmannen och klassläraren informerar vårdnadshavaren. Klasslärare ansvarar för att meddela vårdnadshavare till inblandade elever om utredningens innehåll.

Åtgärd 4

Beslut om skriftlig varning (§ 11)

I kombination med åtgärd 3 eller i de fall en annan utredning visar att en elev inte förändrar sitt beteende till det bättre trots tillsägelse ska rektor utfärda en skriftlig varning. Förutom bakgrund till beslut innehåller skriftlig varning information om vilka åtgärder som kommer att

sättas in om beteendet inte förändras.
Rektor meddelar vårdnadshavare beslutet.

Åtgärd 5

Beslut om tillfällig omplacering (§ 12)

Om en elev, trots skriftlig varning, inte förändrar sitt beteende ska rektor ta beslut om tillfällig omplacering av eleven till annan klass eller undervisningsgrupp för att säkra andra elevers trygghet och studiero. Omplacering kan också ske till annan plats inom samma skolenhet. Denna omplacering får ske upp till två veckor och vid synnerliga skäl upp till fyra veckor. Rektor ansvarar för att meddela vårdnadshavare.

Åtgärd 6

Beslut om omplacering till annan skolenhet (§ 13)

Om åtgärder enligt § 12 inte är tillräckligt ingripande eller på grund av andra omständigheter inte är möjliga att genomföra, får rektor besluta att en elev tillfälligt ska följa undervisningen vid en annan skolenhet.

Denna omplacering får ske upp till två veckor och vid synnerliga skäl upp till fyra veckor. Rektor ansvarar för att meddela vårdnadshavare innan flytten genomförs.

Åtgärd 7

Beslut om avstängning (§ 14-15)

Rektor får besluta om att stänga av en elev om

1. Det är nödvändigt med hänsyn tagen till övriga elevers trygghet och studiero
2. Syftet med åtgärderna 5 och 6 inte uppnåtts eller det finns andra särskilda skäl med hänsyn till elevens beteende.

En elev får stängas av högst en vecka i taget och högst två veckor på ett kalenderår.

Rektor ansvarar för att meddela vårdnadshavare och att inhämta yttrande från vårdnadshavare innan avstängning sker samt informera Bun och Soc.

Detta är den konsekvenstrappa som vi på Elias Fries kommer att arbeta efter och som vår Likabehandlingsgrupp kommer att använda sig av och utvärdera efter varje termin.

Målsättningen är att på detta sätt ge varje elev studiero och trygghet på vår skola.

Maria Johansson Arnström
Rektor Elias Fries